

INGEZONDEN.

Breda, 26 Oct. 1917.

Geachte Redactie!

Collega B. R. B a k k e r was zoo vriendelijk zijne opmerkingen naar aanleiding van mijne mededeeling „over conservatieve tandheelkunde en empyeem van het antrum Highmori” aan mij toe te zenden. Daardoor ben ik in de gelegenheid hem met een enkel woord mijne opvatting duidelijk te maken. Hij leest in mijne mededeeling eene ernstige *beschuldiging* der *tandheelkunde*, doch als zoodanig was het zeker niet bedoeld. 'k Wilde er op wijzen, dat de tandheelkundige wat al te veel vertrouwen stelde in het blijvend welslagen eener conservatieve behandeling der wortel periostitis en dat hoè deskundig deze ook uitgevoerd werd, toch dikwerf later weer ontsteking optreedt en dat alsdan, wanneer kroon- en brugwerk is aangebracht, 't moeilijk valt, uit te maken of dit tijdelijk moet worden verwijderd, ten einde een nauwkeurig plaatselijk onderzoek in te stellen. Door mij zijn slechts vermeld de 4 gevallen *mét kroonen en brugwerk*, doch zeer aanmerkelijk grooter is het aantal gevallen, waarbij een lege artis behandelde kies verwijderd moet worden, wijl aanhoudende neuralgische pijnen den patiënt 't leven verbitteren of waar een empyeem van 't antrum daartoe noopt. In 't overgrootste meerendeel der laatste gevallen blijft er slechts een zwaar vermoeden op de kies rusten, wijl het strikte bewijs, dat 't empyeem hiervan uitging niet kan worden gegeven, ook al was steeds de wortel door uitgebreide caries aangetast. De meeste gevallen toch genezen nà extractie, aanborèn langs het wortelkanaal en

spoelen door den alveolairrand en slechts bij de meer hardtrekkige of meer gecompliceerde komt het tot een ruime opening van het antrum Highmori. Slechts in deze laatste gevallen krijgt men een juist inzicht. Dat door mij tot dusverre alle gevallen van empyeem afdoende werden genezen, wijt ik voor een groot deel juist daaraan, dat door mij steeds met bijzondere zorg de kiezen en den alveolairrand worden onderzocht en hieraan zal het ook wel te wijten zijn, dat door mij een grooter percent aan dentalen oorsprong wordt toegeschreven. Of werkelijk in de tandheelkundige praxis dagelijks gebruik gemaakt wordt van Röntgenopnamen, zooals U schrijft, moet ik wel eenigszins betwijfelen, waar aan mij slechts éénmaal eene opname werd overgelegd. Doch nogmaals als afbrekende kritiek was mijn stukje allerminst bedoeld; 'k bewonder te veel de nieuwere techniek en hare resultaten; 't was slechts 'n wenk om niet al te optimistisch te denken!

Hoogachtend,

J. Struycken.

Geachte Redactie.

Mag ik, naar aanleiding van hetgeen de Heer v. H. schreef in uw Tijdschrift van 15 October 1917, als recentie(?) van m'n brochure, mij een enkele opmerking in uw orgaan veroorloven?

Waar de Heer v. H. zelfs van „insinuaties” schrijft, meen ik dat U wel bereid zult zijn, dit toe te staan:

Het spijt me dat de Heer v. H., inplaats van kortelijk den inhoud der brochure te bespreken, een tamelijk lang stuk schrijft over vorm en opzet der brochure. Waarbij hij intusschen „lichtelijk onhebbelijk”?) eenige dingen zegt, die ik gaarne bespreken wil.

Dat motto dan, waarvan de Heer v. H. schrijft, schijnt toch werkelijk niet zoo duister te zijn, als de Heer v. H. meent. Indien hij het bewijs wil hebben van het volstrekt niet overbodige ervan, als waarschuwing aan menig lezer, die niet bijzonder sympathiek tegenover de tandtechnici staat, dan moet hij maar eens lezen het

artikelkje „Tandartsen en Tandtechnici” in „Vox Medicorum” van 17 Oct. l.l.

Van „stellingen” heb ik niet gesproken, dat zou mij te aanmatigend geweest zijn. Ik sprak van „conclusies”. Naar ik meen is dit het onderscheid, dat men een „stelling” poneert en beredeneert, terwijl een „conclusie” getrokken wordt, uit hetgeen men eerst heeft betoogd.

„Gemakkelijk en vlot leesbaar is het geschrift zeer zeker niet te noemen”, schrijft de Heer v. H. Maar het ging er ook niet om, den Heer v. H. een half of heel uurtje aangenaam bezig te houden. Ik schreef geen Indische novelle, maar een boekje, dat de levensvragen der technici behandelt. Argument tegenover argument, citaat tegenover citaat.

Ook heb ik niet alleen vermeld uitspraken van „collega's” van 10, 20 of 30 jaar geleden. De geachte recensent vindt even goed uitspraken uit de laatste jaren, gevallen en uitlatingen van zeer recenten datum zelfs.

Ik hoop, dat inderdaad deze of gene der collega's van den Heer v. H. mijn boekje de eer wil aandoen, van een geargumenteed betoog er tegenover te zetten. Laat het maar „de vele onjuistheden in begrip en inzicht der technikers” „critiseeren en rechtzetten”. Dat kan geen kwaad. Ik zelf sprak den wensch uit dat er wrijving van gedachten mocht ontstaan, opdat er tenminste klaarheid en zuiverheid kome in de verhoudingen. Maar laten dan de heeren tandartsen *eerst* eens lezen wat ik schreef. Het is de eerste maal, dat een dergelijk geschrift verscheen. Men neme er dan nota van, opdat men met kennis van zaken zich een oordeel vorme. Men passe het hoor en wederhoor toe en oordeele dan.

En immers schrijft de Heer v. H. dat de brochure wel verdient dat ze in het wereldje der tandartsen de aandacht zal trekken!

Intusschen dank ik den Heer v. H. voor de welwillende woorden die hij jegens mij schreef. Gaarne echter zou ik van hem vernemen op welke bladzijde hij „*insinuaties*” van mij gevonden heeft. Ik schreef toch niet vergeefs aan 't eind dat ik niemand wenschte beleedigd te hebben?

U, redactie, dank ik voor de gastvrijheid. Ik verblijf

Hoogachtend

Uw Dw.

Haarlem, 27 Oct. '17.

W. GEUZEBROEK.

Het spreekt wel van zelf, dat we als regel schrijvers van boeken of brochures door ons besproken, bezwaarlijk discussie over geplaatste beoordeelingen van hun werk kunnen toestaan. Een boekbespreking

is nu eenmaal geen polemiek, maar veeleer bevat zij een oordeel, in hoeverre de auteur er in geslaagd is meester te blijven over zijn onderwerp. Om echter zelfs den schijn te vermijden, dat wij den inzender van het hierboven geplaatste stukje om andere redenen ruimte zouden weigeren, nemen wij het op! Meteen ontslaat ons dit van verdere discussie, omdat het een sprekend staaltje is van de wijze van discussieeren en argumenteeren, die deze woordvoerder der technici klaarblijkelijk tot een tweede natuur is geworden. Niet hij is meester over het onderwerp, maar dit heeft hem in de macht, en wel zoodanig, dat alle objectiviteit zoek is. Of het de tandartsen zal bewegen tot het lezen van de geheele brochure, die juist in denzelfden toonaard gezet is, betwijfelen wij.

Red.